

DÉLVIDÉK

Politikai napilap
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Zombor, Csikás Benő utca 3.
Telefon: 2-07. Csekkszám: 74.050
Előfizetés egy hóra: 2.50 P.
Negyedévre: 7.20 P.

ZOMBOR, 1941. AUGUSZTUS 29.

Főszerkesztő: Illés Sándor

I. ÉVFOLYAM, 100. SZÁM

TALLIN ELESETT

Egész Észtország német kézen / Szentpétervár körül szorul a német- finn vasgyűrű / 19 csapatokkal megrakott szovjet szállító hajó elsülyedt / Az olaszok megsemmisítettek négy angol tengeralattjárót / Laval és Déat tul van az életveszélyen

Héhatalmi tömörülés Japán ellen

Amíg a diplomáciai harc Törökország és Japán körül teljes hévvel tombol, s az angolszász források a perzsa kérdés felszámolása kapcsán a legkülönbözőbb híresztelésekkel igyekeznek sikernek felmutatni azt, ami nem volt más, mint erőszakosság egy kis nemzet függetlensége és területi épsége ellen, addig a német hadsereg sikert sikerre halmoz és nagy léptekkel halad a végső győzelem felé.

A német hadijelentések hírt adtak arról, hogy Tallin elesett. A „Harmadik Dünkirchen” után a szovjet csapatok véres fejjel hátrálnak és az északi front felgöngyölése csak napok kérdése.

Tallin körül már napok óta folyik a harc. A szovjet elkeseredetten védekezett. Védelte utolsó bástyáját a tengeren, bejáratot az öbölbe, amely a szovjet katonák ezreinek és a hadihajók nagy számának temetője lett. Tallin körül volt zárva, s csak hajón menekülhetett a szovjet hadsereg. Harmadszor ismétlődött itt meg a dünkircheni eset. A szovjet csapatokat Szentpétervár felé akarták szállítani, de a német zuhanóbombázók szakadatlan támadása majdnem minden hajót elsüllyesztett. A jelentések szerint tizenkilenc szállító hajó került a tenger fenekére. Egy rombolót és kilenc más hajót ért még olyan találat, amelyek következtében a hajók elsülyedtek.

Szentpétervár most már védhetetlen és eleste csak napok kérdése lehet. A finn csapatok is közelnek az öböl felé, s már Viipuri előtt állanak.

Japán

a távolkeleti béke óra volt eddig. Körülötte folyik most a diplomáciai csata. Nomura japán nagykövet Washingtonban Roosevelttel tárgyal. Majd egy óra hosszat tartott ez a tárgyalás. Ugyanakkor Tokióban rendkívüli minisztertanács volt.

Törökországban a perzsa fegyverletétel után is egyre nő az angol nyomás. Ugy látszik, hogy igaza volt Berlinnek akkor, amikor azt állította, hogy London nemcsak Perzsiára akarja rátenni a kezét, de Törökországot is szeretné bevonni a háborúba.

Az angolok újabb ajánlatokkal környékezik meg a törököket és arról is van hír, hogy a szófiál angol nagykövet jegyzékét nyújtott át a török kormánynak.

Francia

Jelentések szerint a Darlan kormány gyorsan cselekszik. A merénylő kom

munistá volt, s a merénylet után több kommunistánál tartottak házkutatást. Tegnap három kommunistát kivégeztek, többet életfogytiglani börtönre ítélték. A francia sajtó szerint Moszkva és London adták a fegyvert a merénylő kezébe. A golyók az együttműködés vezetőjét akarták leteríteni, de nem gondoltak arra, hogy az együttműködés hívét Petainnak

hívják.

A Matin elkeseredett hangon ír és gyors megtorlást követel. Azt hangoztatja, hogy az együttműködést nem lehet megzavarni Franciaország és Németország között. Anglia nem először kísérelt meg merényletet a francia nép ellen. A történelem szégyenfoltja lesz az oráni és dakari eset és ezt a francia nép sohasem felejtje el.

Egész Észtország, két sziget kivételével német megszállás alatt

Szovjet temető a Finn öböl

A vezéri főhadiszállásról közli a Német Távirati Iroda a véderőfőparancsnokság pénteki jelentését, amely szerint a német csapatok a haditengerészet és a légierők segítségével súlyos harcok után elfoglalták Tallint, Észtország fővárosát. Az ősi Hanza város Herman tornyán már a birodalmi zászló leng. A főváros elfoglalása után a német csapatok folytatták előnyomulásukat és megszállták Baldisch-Port hadikikötőt.

A német csapatok a hadműveletek során több ezer foglyot ejtettek, hat partvédő üteget és felmeríthetetlen mennyiségű hadianyagot zsákmányoltak.

A német erők az észti partvidéken elsüllyesztettek 19 visszavonuló csapatokkal megrakott szovjet szállító hajót, 1 rombolót és 9 más hajót, míg számos hadihajót súlyosan megrongáltak.

Csütörtökön Rotterdam ellen 21 angol repülőgép támadást kísérelt meg. Tizenötöt ezek közül lelőttek a vadászgépek és a légvédelmi ágyuk. Az ellenség nem okozott említésre méltó károkat. Az angolok repülőgép vesztesége csütörtökön elérte a harmincat.

A német légierők augusztus 27-én és 28-án újabb sikeres támadást intéztek Tobruk ellen. Telitalálatot értek el kikötői berendezésekben és raktárházakban. Eredményesen bombázták a német erők a Tobruknál partraszálló angol csapatokat is.

Az angol partok mentén két kereskedelmi hajót megsemmisítettek a német légierők. (MTI)

Német bombák hullanak az ellenséges hajóhadra

Száz

Egy pillanatra most megállunk a nagy rohanásban és visszatekintünk. Száz munkanap van mögöttünk, száz ujságot adtunk az olvasó kezébe a felszabadulás óta. Száz nap nem olyan sok, szerénytelenség lenne jubileumot ünnepelni. Mégis: száz ujságot adni nagy szó, különösen akkor, ha tekintetbe vesszük a körülményeket. Akkor indultunk, amikor magyar zászló lengett már a házakon és magyar szó kiáltotta a boldogságot. Friss erővel jöttünk, az addig elnyomottak kirobbanó, felszabadult ereje lendített bennünket nagy munkára. Magyar feladatot teljesítettünk a felszabadult Bácskában és ebben a munkában az olvasó szeretete támogatott, az tartott meg bennünket, az erősített és a százszor megvívott harc acélozta meg lelkiünket.

Az első számban azt mondtuk, hogy a magyar munkához akarunk szólni, a kisembereket keressük fel. Éreztük, hogy szükség van ránk nemcsak a városnak, de a falunak is és elvittük a „Délvidék”-et minden kis szobába, műhelybe, barázdába. A keresztény magyargondolat szolgálatában állottunk és hitet tettünk amellett, hogy egy pillanatig sem csüggedve harcolunk a szebb magyar jövőért.

Most, hogy a száz szám mögöttünk van, bátran állíthatjuk, hogy hitünk töretlen, erőnk nem lankadt és ígérjük, hogy minden nehézséggel szembeállunk továbbra is, mert hivatást akarunk teljesíteni a Bácskában, elősegíteni az itt élő népek beilleszkedését az ország keretébe.

Lelkiünkben tovább lobog a láng, amely világit és vezet bennünket. Hisszük, hogy az olvasó megérti küzdelmünket és szeretettel továbbra is mögöttünk áll, hogy támogasson és ezzel lehetővé tegye hivatásunk teljesítését.

Anglia békefeltételei Perzsiának

(Német Távirati Iroda) A teheráni angol követ a következő békefeltételeket nyújtotta át az iráni sahnak:

1. Perzsia kiutasítja, vagy letartóztatásba helyezi az országban élő német állampolgárokat.
2. Teherán megszakítja a diplomáciai viszonyt Németországgal.
3. Az angol és a szovjet hadsereg biztosítja a teheráni közutakat és
4. az iráni hadsereget részben leszerelik. (MTI)

London a perzsa sah ellen

Kabul, augusztus 29.

(Német Távirati Iroda) Mint jól tájékozott diplomáciai helyen mondják, Anglia és a Szovjetunió iráni lépésének az az egyik főcélja, hogy a sahot félreállítsák és eltávolítsák a politikai életből. Az iráni uralkodó Angliában is gyakran elismert nagy reformáló tevékenységével egy új erős és nemzeti állam alapjait fektette le. Az ilyen állam azonban évről-évre veszélyesebb Anglia keleti politikájára. (MTI)

DE GAULLE AFRIKAI BAZISOKAT AJÁNLOTT FEL AMERIKÁNAK

Newyork, augusztus 29.

Több newyorki lap azt jelenti, hogy de Gaulle a háború tartamára felajánlotta az Egye-

sült Államoknak Duala, Port Gentil és Pointe Noire nyugatafrikai tengerészeti támaszpontjait. De Gaulle megjegyezte még, hogy a három támaszpont megkönnyítené az Egyesült Államoknak Dakar ellenőrzését. (MTI)

MOZGÓSÍTÁS A FÜLÖP-SZIGETEKEN

Tokió, augusztus 29.

A Fülöp-szigetek önálló hadseregének öt-éves fennállása óta, most hajtották végre az első mozgósítási intézkedéseket. Ezer tisztet és altisztet, valamint 30.000 katonát hívtak be szolgálatra, abból a célból, hogy tíz tartalékos ezredet létesítsenek. A tartalékosokat a tízezer főnyi aktív hadsereggel együtt szeptember elején beolvasztják az Egyesült Államok haderejébe. (MTI)

Iráki törzsfőnökök polgári engedetlenségre buzdítanak Anglia ellen

Tunisz, augusztus 29.

Az angolok letartóztattak és Indiába szállítottak három iráki törzsfőnököt, akik törzsüket polgári engedetlenségre buzdították az angolok ellen és nem szolgáltatták be az adókat. (MTI)

BEDUIN LÁZADÁS AZ EUFRATESZ VOLGYÉBEN

Tunisz, augusztus 29.

Az Eufratesz középső folyása mentén lakó beduin törzsek, akik a Siita mohamedán vallás hívei, fellázadtak.

OSSZEIRJÁK A FRANCIAORSZÁGI ZSIDÓKAT

Vichy, augusztus 29.

A Petain-kormány elhatározta, hogy az országban élő zsidók pontos számának megállapítása végett összeírást tartanak.

A franciaországi zsidók számát 1,200.000-re becsülik, ami 3 százalékát teszi ki a 42 milliós francia nemzetnek.

Jobboldali sajtó körökben hangoztatják, hogy amennyiben a hivatalos zsidó-összeírás a fenténél kisebbnek tünteti fel a zsidók számát, az azt fogja jelenteni, hogy a zsidók egyrésze kibuvót keres és nem tett eleget jelentkezési kötelezettségének. Ezt erélyes rendszabályokkal kell meggátolni.

Legutóbb 1808-ban, Napoleon alatt irták össze a franciaországi zsidókat. Akkor 46.663 volt a számuk. Egy évszázad alatt hihetetlen mértékben elszaporodtak a franciaországi zsidók. (MTI)

MENZIES NEM VESZ RÉSZT A BRIT HADIKABINETTBEN

Zürich, augusztus 29.

Menzies ausztráliai miniszterelnök kijelentette, hogy nem utazik Londonba és nem hajlandó Ausztráliát képviselni a londoni brit háborús kabinetben még akkor sem, ha erre egyhangúlag kéri fel a kormány. (MTI)

Papen a török államelnöknél

Ankara, augusztus 29.

A Német Távirati Iroda jelenti, hogy Izmet Inönü török köztársasági elnök Szaradzsoğlu külügyminiszter jelenlétében fogadta von Papen ankarai német nagykövetet. (MTI)

KRIMET ELVÁGJÁK A NÉMET ERŐK

Berlin, augusztus 29.

Dnyepropetrovszk városának és hídfőjének bevételére, Kleist vezérezredes páncélos csapatainak sikere azért nagyjelentőségű, mert ezzel

az egész dnyeperi iparvidék német kézre került. Az elfoglalt terület különleges helyet foglal el a Szovjetunió ipari termelésében. Ez már abból is kivüláglik, hogy Jekaterinoszláv a vasércvidék legfontosabb vasuti csomópontja. Az itteni harminc vaskohómű és gépgyár elvesztése a szovjet hadvezetés számára ugyanolyan súlyos csapás, mint löszér- és ágyugyarak elvesztése. A várost kétszázhetven kilométeres vezeték köti össze a Donec medencével. Most már lehetővé válik a Krim-félsziget szárazföldi összeköttetésének elvágása.

A német légi erő tevékenysége

Berlin, augusztus 29.

A Német Távirati Iroda jelenti, hogy a német légi erők nagyarányú tevékenységet fejtenek ki a keleti arcvonalon és szakadatlanul bombázzák az ellenség utánpótlási oszlopait és vasutvonalait. Dnyepropetrovszk és Zaporozsje között a német légi erők megsemmisítettek 60 szov-

jet gépkocsit, levegőbe röpítettek egy löszervonatot és megromgáltak, vagy kisiklattak számos más vonatszerelvényt.

Az angol légi erők péntekre virradóra nagyszámú bombát dobtak Németország nyugati részére, károkat azonban ezalkalommal sem okoztak. Hat angol gépet lelőttek. (MTI)

Ötven kilométernyire állnak Szentpétervár előtt a németek

Berlin, augusztus 29.

A csütörtöki véderőjelentés kiegészítéseként a Német Távirati Iroda katonai részről a következőkről értesül:

A szovjetelleni fronton a Finn tengeröböl-nél a helyzet most már a döntés felé fordult. A német csapatoknak sikerült Oesel és Dagoer szigeteket kivéve Észak-Észtországnak eddig

még szovjetkézen volt részeit birtokukba venni Tallin és Baltisch-Port kikötőért és tenger támaszpontjaiért még folyik a küzdelem, de feltehető, hogy ezek is rövidesen elesnek. A Szovjet kezében akkor már nem lesz egyéb, mint az említett Oesel és Dagoer sziget, ugyszintén a Finn tengeröböl északi partján lévő Hangó támaszpont, amelyet Finnországtól 1940-ben erőszakoltak ki.

Időközben a Pétervár körüli szovjettérséget a nyugati, déli és délkeleti német előretörés már annyira összeszorította, hogy a német csapatok néhol mindössze ötven kilométerre vannak Pétervártól.

VALAMENNYI AMERIKAI ÁLLAM ÜZEMBE HELYEZI A KIKÖTŐIBEN REKEDT EURÓPAI HAJÓKAT

Newyork, augusztus 29.

Az Egyesült Államok átveszi azokat a hajókat, amelyek a háború folytán kikötőiben rekedtek. A tengelyhatalmakon kívül számos más európai állam hajóit is érinti a rendelkezés. Összesen több mint 100 hajóról van szó. (MTI)

Az amerikai pénzügyi bizottság elhatározta, hogy mind a 21 amerikai állam üzembe helyezi a kikötőiben lévő idegen hajókat. (MTI)

WASHINGTON ÉS LONDON GAZDASÁGI NYOMÁSSAL IGYEKSZIK MEGRONTANI A JAPÁN-THAIFOLDI VISZONYT

Tokió, augusztus 29.

Az Egyesült Államok és Anglia bangkoki követi közölték a thaiföldi kormánnyal, hogy London és Washington gazdasági ellenrendszabályokat léptett életbe, ha Thaiföld továbbra is fenntartja a baráti és gazdasági kapcsolatokat Japánnal. (MTI)

Irán

A perzsa szönyeg hazájáról néhány ismerető adatot közlünk.

Irán területe 1,643.558 négyzetkilométer, népessége 1933-ban 15,055,115 lélek volt. A lakosságból mintegy 2 millió a nomád és 6 ezer európai.

Államvallás 1512 óta a siita mohamedán, azonban kb. 850 ezer híve van a szunnita mohamedán szektának. Az ősi pogány Zoroaszter hitéhez hű perzsák — a parszik — száma 10 ezerre tehető.

Irán fővárosa Teherán (531.216 lakos). Nagy városai még Tebriz (213.541 lakos), Mehed (176 ezer 471 lakos), Chiraz (119.850 lakos) és Iszphán (100.140 lakos).

Irán Nagybritanniával közösen birtokolja a Perzsa-öbölben lévő Bahrein-szigeteket (552 négyzetkilométer, 120 ezer lakos, fővárosa Manama) és a Kalóz-szigeteket (45 négyzetkilométer, 300 lakos).

Az iráni ipar gócpontja Tebriz, Hamadan, Sultanabad és Kerman városokban vannak, ahol gyapju- és pamutfonó, juta-, cukor-, cement- és gyufagyarak működnek. A gyárvállalatok egy része állami kezelésben van.

Irán ásványi kincsekben gazdag. A nagymennyiségű ásványolajtermelésen kívül vasat, kőszén, rézet, ólmot, mangánt, márványt, boraxot, nikkelt és kobaltot bányásznak.

Az ásványolaj kitermelésére az Angol-Iráni Ásványolaj Rt-nak van engedélye. Ez a vállalat 1938-ban 10,195,371 tonna olajat termelt, ami a világ ásványolajtermelésének 3,7 százaléka. A kitermelt nyersolajból 1,858.000 tonna benzint (a világtermelés 2,2 százaléka) és 6,541.000 tonna nehézőlajat (a világtermelés 5,4 százaléka) gyártottak.

A Bahrein-szigeteken 1932 óta folyik az ásványolaj kitermelése, szintén egy brit vállalat, a Kanadában cégjegyzett Bahreini Petróleum Rt. által.

1937-ben 1,065.000 tonna ásványolajat hoztak itt felszínre, a brit birodalom összes termelésének 18 százalékát.

A távolkeleti helyzet

Héthatalmi tömörülés Japán ellen

A Csendes óceánon fokozódik a feszültség

Berlin, augusztus 29.
A Völkischer Beobachter hosszabb cikkben foglalkozik a távolkeleti helyzettel és megállapítja, hogy a világ ezen táján egyre fokozódik a feszültség. A Daily Mail angol lap távolkeleti tudósítója szerint az Egyesült Államok, Anglia, Ausztrália, Kína, Holland-India, Újzeeland és a Fülöp-szigetek ugynevezett héthatalmi tömörülést terveznek Japán megsemmisítésére. Ezek az államok készen állanak arra, hogy lecsapjanak Japánra. (MTI)

Tokióból érkező hírek szerint az Asahi Simbun azt írja, hogy Hull amerikai külügyminiszter minapi nyilatkozatából kitűnik, hogy Amerika nem veszi figyelembe a Vladivosztkba irányuló olajszállítások ügyében átadott japán titlalkozást. (MTI)

RENDKIVULI MINISZTERTANÁCS TOKIÓBAN
Tokió, augusztus 29.
Konoye herceg miniszterelnök vezetésével

a japán kormány rendkívüli minisztertanácsot tartott. A japán kormány üzenetét tegnap átadták Rooseveltnek. (MTI)

ELKOLTOZIK VICHYBÓL A FRANCIA BELÜGYMINISZTERI HIVATAL

Vichy, augusztus 29.

A francia képviselők és a belügyminiszteri hivatal Vichyből Chateaufvillainba költözik a napokban.

ROOSEVELT TÁRGYALT A JAPÁN NAGYKÖVETTEL

Washington, augusztus 29.

Roosevelt elnök háromnegyed óra hosszat tárgyalt Nomura tengernaggyal, Japán washingtoni nagykövetével. (MTI)

NÉMETORSZÁG UJJÁSZERVEZI A MEZŐGAZDASÁGOT AZ ELFOGLALT KELETI TERÜLETEKEN

Berlin, augusztus 29.

A Német Távirati Iroda közli, hogy a német kormány ujjászervezi a mezőgazdaságot az elfoglalt keleti területeken. A birtokok élére biztosok kerülnek, akik orosz foglyokkal és a helyi lakossággal munkáltatják meg a földet. (MTI)

NAGYSZÁMBAN TARTÓZTATJÁK LE FRANCIAORSZÁGBAN A ZSIDÓKAT, KOMMUNISTÁKAT ÉS DEGAULLE-ISTÁKAT

Párizs, augusztus 29.

A Német Távirati Iroda közli, hogy a francia hatóságok nagyarányu razziákat és házkutatásokat tartanak a zsidóknál, kommunistáknál és degaullistáknál. A felmerült bizonyítékok alapján nagyszámban tartóztatják le ezeket az álamellenes elemeket. (MTI)

Finn sikerek

Helsinki, augusztus 29.

A Német Távirati Iroda közli, hogy a finn főhadiszállás hadijelentése szerint a finn csapatok győzedelmesen folytatják az előnyomulást Viipuri felé. A finn csapatok elfoglalták Juustila és Kavantsaari nagyfőntosságu helyiségeket és már csak néhány kilométerre állanak Viipuri előtt.

Feltűnést keltett, hogy a visszavonuló szovjet csapatok felrobbantották három zsilipet.

A finn sajtó szerint a Finn öböl partján a befejezéshez közelednek a döntő küzdelmek.

Egész Perzsiát megszállják az angolok

(MTI) A Reuter Iroda jelenti Simlából, hogy az iráni kiküldöttek érintkezésbe léptek az angol csapatok főparancsnokával a békefeltételek megbeszélése ügyében.

Az új perzsa miniszterelnök és kormánya bemutatkozott a törvényhozásban. A miniszterelnök megindokolta a fegyverletételről szóló elhatározását, amit egyhan gulag tudomásul vettek. A törvényhozás hízalmat szavazott a kormánynak.

Angol részről közlik, hogy Anglia megszállja Perzsia egész területét, hogy lehetetlenné tegye azon okok megismétlődését, amelyek a háborút kirobbantották.

KORMÁNYFELÜGYELET ALÁ KERUL AZ ANGOL VASUT

London, augusztus 29.

Az angol vasutakat — mint a Magyar Távirati Iroda egy jelentése közli — kormányfelügyelet alá helyezik.

A FRANCIA KORMÁNY SZABADONBOCSÁJTOTTA AZ ANGOL FOGLYOKAT

Vichy, augusztus 29.

A francia kormány eleget tett az angol foglyok szabadonbocsájtása érdekében vállalt kötelezettségének. Eddig már több angol fogolytért vissza hazájába. (MTI)

ANKARA FELFOGÁSA SZERINT A TÖRÖKÖK HELYZETE JAVULT

Zürich, augusztus 29.

A Neue Zürcher Zeitung jelenti, hogy ankarai felfogás szerint Törökország nem zeteközi helyzete a perzsi háboru felszámolása folytán könnyebbé vált.

MUNKASZOLGÁLATRA RENDELTÉK AZ 1915-BEN SZÜLETETT ANGOL NŐKET

Zürich, augusztus 29.

A svájci sajtó értesülései szerint Londonban munkaszolgálatra rendelték az öszszes 1915-ben született nőket.

Ugy Laval, mint Déat tul van az életveszélyen

(Német Távirati Iroda) Orvosi jelentés szerint Laval nyugalmazott miniszterelnök és Marcel Déat, az Oeuvre főszerkesztője tul van az életveszélyen.

A francia lapok részleteket közölnek Paul Colette, Laval és Déat merénylőjének vallomásából. A fiatal merénylő a vizsgálóbíró előtt tett vallomásában is megerősítette azon előbbi kijelentését, hogy kimon dottan azért jelentkezett az antibolsevista hadseregbe, hogy a merényletet elkövesse. Amikor a lövéseket leadta, csak Laval megsebesítéséről tudott, míg arról, hogy Déat főszerkesztőt is találta érte, csak a vizsgálóbírótól értesült. A merénylő, amikor meghallotta, hogy Déat is megsebesült, cinikusan csak ennyit mondott: — Legalább mind a kettőt elintéztém egyszerre.

A vizsgálóbírónak arra a kérdésére, miért ontott francia vért és nem német tisztet akart-e lelőni, ezt felelte:

— Miért öltem volna németet. A német katona csak a kötelességét teljesíti. A merénylő kihallgatása még folyik.

Franciaország drákói intézkedésekkel törile a kommunizmust

Vichy, augusztus 29.

(MTI) Francia politikai körökben még mindig a legnagyobb felháborodás hangján tárgyalják a Laval és Déat ellen elkövetett merényletet és hangoztatják, hogy sürgős és drákói intézkedésekre van szükség a kommunista aknamunka meggátolására. Általános a vélemény, hogy a merénylő mögött egy kommunista szervezet áll.

A kormánynak szilárd elhatározása, hogy gyors ütemben megtisztítja Franciaországot a kommunistáktól. A jelszó: erős és gyors csapások kelleneek.

Más franciaországi jelentések szerint a most megalakított rögtönítélő bíróságok halálraítéltek három kommunistát, a Humanité című lap főszerkesztőjét pedig életfogytiglani kényszermunkára ítélték. A Humanité kommunista lap volt, betiltották a megjelenését, a lap azonban ennek ellenére röplap formájában továbbra is megjelent.

Algírban (északafrikai francia gyarmat) két kommunistát tartóztatott le, akik nagyarányu kommunista szervezkedés vezetői voltak.

Olasz sikerek a Földközi tengeren

Róma, augusztus 29.

A Stefani Iroda közli az olasz főhadiszállás pénteki jelentését, mely szerint Északafrikában, Tobruk arcvonalán az olasz tüzérség és a légerők eredményesen támadták az ellenséges állásokat.

Keletafrikában az olaszok visszautasították az angolok valamennyi támadási kísérletét.

A Földközi tengeren működő olasz harci erők elsüllyesztettek 4 angol tengeralattjárót. Egy olasz tengeralattjáró nem tért vissza. (MTI)

Franciaország erősíti afrikai gyarmatait

Vichy, augusztus 29.

Bergeret francia légügyi miniszter Afrikába utazott. Melátogatja Algirt, Márokkót és a

nyugatafrikai gyarmatokat. A miniszter utja szoros összefüggésben áll az afrikai francia gyarmatok gyors ütemben folyó erődítésével. (MTI)

HIREK

00000000

Magyar hősök

1914 augusztus 29.

A bajtársiasságnak az önfeláldozásig menő, megható példáját állította elénk e napon Pacsi Sándor volt debreceni 3. honvéddalozozredbeli tőrzsormester, mint szakaszparancsnok a Rohatyn-i ütközetben. A harcot követő visszavonulásnál a megsebesült zászlóvivőtől életének kockáztatásával vette el a zászlót és így megmentette az ezred becületét. Pár nappal később a Komarow körüli harcban, haláltmegvető bátorsággal küzdött, de itt oly súlyosan megsebesült, hogy rokkantá vált.

Szép és érdemre méltó hőstetteért az arany vitézségi éremmel jutalmazták.

1916. Rapcsányi István a volt pécsi 52. közös gyalogezred hadnagya ezen a napon a Horozanka melletti ütközetben vitéz magatartásáról és rátermettségéről tett tanubizonyságot. Rapcsányi a vezetése alá rendelt félszázaddal több mint két napon át a legerősebb ellenséges tüzhatal ellenére, az állásokat a többszörös túlerővel rohamozó oroszok ellen megtartotta. Nevezett mindenkor kimagasló bátorságról tett tanúságot, amellyel a legénységet is mindig az odaadó kötelességteljesítésre buzdította. A védőállások kiépítésénél és annak mindenkori karbantartásánál, ha a szükség úgy hozta, saját maga is közreműködött. Kiváló magatartásának elismeréséül a 3. osztályú katonai érdemkeresztet kapta.

OTI ügyeletes orvosa: Dr. Kuczai János, Csíhás Benó utca 12.

Ügyeletes gyógyszerész: Arany-kereszt, Deák Ferenc körút.

-:0:-

A MÉP újvidéki szervezetének küldöttsége a főispánál. Pénteken a Magyar Élet Pártja újvidéki szervezetének küldöttsége járt Deák Leó főispánál. A küldöttség tagjai: Ábrahám János elnök, könyvkereskedő, Horváth Lajos ref. lelkész, dr. Maros Károly ügyvéd, dr. Szalontay Zoltán ig. főorvos, Gógös Árpád igazgató tanító, Medgyesi István igazgató tanár, Papp György igazgató, Varbay Jenő plébános, Knézy Péter kereskedő, Horváth Ferenc műkertész, Kovács István mérnök voltak.

Orvosi hír. Dr. Szabó Pál fogorvos, németországi tanulmányutjáról hazaérkezett és rendelését Zomborban, Kossuth Lajos u. 10. (Fehér drogéria fölött) megnyitotta. A fogkezelésen kívül végez szájszabási műtétet és fogszabályozást az új norvég módszer szerint.

A topolyai Iparos és Dalkör jubileuma. Az Iparos és Dalkör szeptemberben ünnepli fennállásának 30 éves jubileumát. Szeptember 14-én a jubileumi ünnepek keretében magyar notaestet rendeznek, amelyen fellép Utry Anna és Orbán Sándor is. A Dalárda augusztus 31-én tanulmányi kirándulást tesz Szegedre. Délután megkoszorúzzák Dankó Pista dalköltő sírját.

Felhívás. A Zombori Általános Ipartestület ezúton is felkéri az összes cipész, papucsos és szíjgyártó iparosokat, hogy szíveskedjenek augusztus hó 31-én, vasárnap d. e. 9 órára az Ipartestületben értekezletre megjelenni. Tárgy: börténylések, kiutalások és egyesek panaszainak meghallgatása.

Tizenhat utasával eltűnt egy columbiai repülőgép. Bogottából jelentik: Columbia hadseregének egyik nagy hárommotoros repülőgépe, amely 16 utast vitt magával, nyomtalanul eltűnt. Azt hiszik, hogy a repülőgép vagy szerencsétlenül járt, vagy kényszerleszállást végzett. Számos repülőgépet küldtek ki az eltűnt gép felkutatására, a mentést azonban megnehezíti az a körülmény, hogy a katonai repülőgép sűrű erdőségek felett tűnt el.

Waloth Stefánia okl. zenetanárnő tanítását újból megkezdi zeneakadémiai módszerrel. Zomborban. Rákóczi ut 29. szám alatt.

Bácska orvosi karához

szólunk a következőkben: A magyar balneologia az elszakított ország alatt egy páratlan értékkel gyarapodott. A Nagy-Alföldön, Jászkarajenőn felfedezték a világ legterményesebb glaubersós gyógyvizét. Az eredményes orvosi kísérletek és tudományos kivizsgálás után ez a gyógyvíz bevonult az orvosi gyakorlatba és az epeutak, az epehólyag megbetegedések és a gyomorbélrendszer, általában az anyagcsere, kiváltképpen az ártalmatlan fogyókúrák fontos, természetes

gyógytényezője lett. Ig nem volt mód arra, hogy ez a forrásvíz Bácskában is megfelleljen áldásos hivatásának. Most, amint lehetséges, azonnal felkeressük Bácska orvosi karát, de addig is küldünk részletes ismertetést, mintavizet, hogy az Alföld gyógykincsét, a Mira glaubersós gyógyvizet, annak páratlan gyógyhatását személyes tapasztalat alapján is megismerhessék. A Mira gyógyforrások központi irodája, Bpest, V., Tükör-utca 5.

EGY GÓLYÁRÓL IRNAK AZ UJSÁGOK. Azt írják, hogy egy dietersheimi paraszt házára rakott fészket. A kéményről figyelte a házbélieket s annyira megszokta és megszerette őket, hogy egy szép napon lemerész-

kedett. Megbarátkozott a gazdával és minden nap kimegy vele a földre. Nem repül, hanem a gazda mellett gyalogol, s ha az szánt, mögötte bandukol a barázdában. Este aztán szépen együtt mennek haza a munkából.

Elmaradt az újvidéki ifjusági nap. A DMKSz mint ismeretes Újvidéken nagy szabású ifjusági nap megrendezését vette tervbe a Délvidék összes ifjusági szervezeteinek részvételével. Tekintettel a résztvevők utazása elé gördülő akadályokra az ifj. napot ismételtelen el kellett halasztani. Minthogy a felmerült nehézségeket ezidig sem sikerült elhárítani, a Szövetség az újvidéki ifjusági kongresszus megrendezéséről erre az évre végleg lemondott. Valószínű, hogy az ifjusági kongresszust járásonként fogjuk megrendezni.

Krámer Gyula elnök.

Norvégiában kiirtják a postagalambokat. Osloból jelentik: A norvégiai német hatóságok elrendelték az összes postagalambok kiirtását. Megállapították ugyanis, hogy a jelenlegi uralom ellenségei postagalambokkal továbbították híreiket Angliába. (MTI)

Bármilyen lezármazási OKMÁNY (nemesak nemesi) beszerzése ügyében forduljon
HERALDIKA NEMESSÉGI
irodához Budapest, IV., Gróf Károlyi utca 14
Tel. 381-199, 184-644

Felakasztotta magát egy szabadkai vendéglős felesége. Szabadkáról jelentik: Fodor László tekintélyes szabadkai vendéglős felesége összeveszett férjével mert az zavaros bort mért ki az egyik vendégnek. Emiatt a vendég és a vendéglős között szóváltás is volt. Az asszony ezt annyira szívére vette, hogy megnehezített urára, mire az gorombán rátámadt. Az asszony zokogva távozott el, s férje csak egy óra múlva indult keresésére. A padlás feljárón meg is találta felesége papucsát. Felrohant a padlásra, de akkor az asszony már halott volt. A ruhaszáritó kötélen lógott kihűlt teste. A temetési engedélyt megadták.

Sorozatás Bezdánban. Az elmúlt napokban sorozás volt Bezdánban. Huszonnyolcan ejtőernyősöknek jelentkeztek, s közülük csak egy vált alkalmatlanná. Külföldi közösgéből harmincan jelentkeztek a sorozáson.

Szeptember 12-én kezd meg munkáját a szabadkai törvényszék. Szabadkáról jelentik: A törvényszéken szeptember 12-én lesz az első egyesbíró tárgyalás.

Moziejóadás közben meghalt egy csantavéri asszony. Tragikus haláleset történt tegnap Csantavéren. Csetvei Gyula gazdálkodó felesége mozielőadáson vett részt. A Megfagyott gyermek című magyar filmet vetítették, s az asszony annyira beleélt magát a filmbe, hogy amikor Tomy édesanyja sírjára dőlt, felsikoltott és meghalt. Szíve hasadt meg. Nagy részvét mellett temették el.

Súlyos baleset a nemzetközi úton. Szenttamásról jelentik: Kedden délután Dinyácski Voja 45 éves szenttamási gazdálkodó szalmával megrakott szekeren haza zafelé igyekezett. A nemzetközi útra akart rátérni, de nem vette észre a közeledő tehéngépkocsit, mely teljes sebességgel bele

fugett a kocsiba. Dinyácski kocsija fölfordult és a gazda messze ivben fejjel a kövezetre zuhant. A szerencsétlen gazdálkodó fej- és lábtörést szenvedett, a gépkocsi vezetőjének nem történt komolyabb baja.

Értesítés. A Zombor város és járási vendéglősök testülete értesíti összes tagjait egy Zomborban, mint a járásban, hogy kérvényüket nyújtsák be azonnal a Zombori m. kir. Pénzügyigazgatóságához az italmérségi engedély elnyerése iránt. Kérvényt 10 P. bélyeggel kell ellátni. A kérvényben fel kell tüntetni, hogy a jugoszláv hatóságoktól az iparendélyt és az italmérségi engedélyt milyen szám alatt kapta meg. A kérvényhez csatolni kell a születési anyakönyvi kivonatot, nyilatkozatot, hogy zsidónak nem tekinthető, ha 1895 év előtt született, továbbá erkölcsi bizonyítványt, közadótartozási bizonylatot, (lakás, családi állapot, vagyoni, valamint kereseti viszonyról), az államhűség szempontjából a megbízhatóságot kell igazolni ebben. Ha valamelyik tag 1895 okt. hó 1-je után született, úgy még apja és anyja születési és ezek házassági bizonyítványát is tartozik a kérvényhez csatolni. Amennyiben az okmányok még nincsenek meg, úgy a kérvényben tüntesse fel, hogy azokat a helyszínelési eljárás alkalmával át fogja adni.

Meghalt a lakodalmi toron a képpető Topolyáról jelentik: Sós Ferenc 63 éves képpető betért egy házba, ahol lakodalmat tartottak. A koldust asztalhoz ültették és megvendégelték. Sós lakmározás közben hirtelen rosszul lett. Lefekteték az egyik fa alá, ahol csendesen meghalt. Szív szélhűdés ölte meg.

Elégett a fehérmű Csantavéren Balassa Istvánné fehérműje mosás közben elégett. Szikra pattant ki a tűzhelyből, s a ruhára esett. A mosókonyha is lángot fogott, de sikerült elfojtani a tüzet.

Ha belei elvannak dugulva és gyomra rossz, úgy folyamodjék lehetőleg azonnal a természetes „Ferenc József” keserűvizhez, mert ez már csekély, alig egy pohányi mennyiségben is gyorsan, biztosan és mindig kellemesen tisztítja ki az emésztés útjait s jó étvágyat és friss közérzetet teremt. Kérdezze meg orvosát!

Befejezte működését Csantavéren a propaganda színtársulat. A 24 tagú színtársulat nagy sikerrel játszott Csantavéren. Műsorán a legjobb magyar operettek és prózai művek szerepeltek.

Megkezdte munkáját a topolyai járásbírói bíróság. A topolyai királyi járásbírói bíróság Dr. Szücs Andor volt nyiregyházi törvényeszéki bíró vezetésével megkezdte munkáját. Rigyitsky Mihályt járásbíróvá, Hágen László és Sugár Mihályt fogalmazókká, Adamovics Jánost telekkönyvvezetővé, Krémer Rezsőt, Marcikics Ilonát, Tomik Erzsébetet és Faragó Emilt segédhivatali tisztviselőkké, Lestár Antalt és Barsi Lajost altisztviselőkké nevezték ki.

Megajakítják a Baross-szövetség szak csoportját. A Baross szövetség zombori fiókjá Kiss Pál vezetésével áldásos munkát fejt ki a keresztény kereskedők és iparosok érdekében. A fiókegyesület hétfőn megalakítja az egyes szakcsoportokat s a vezetőség kéri, hogy a tagok minél nagyobb számban jelenjenek meg a hétfői ülésen.

Megkezdtek a bezdáni országzászló talapzatának építését. A munkát szeptember közepén már befejezik. A zászlót szeptember 20-án avatják fel ünnepélyes külsőségek között.

LAVAL

aszénégető fia, aki szenzációs pályát futott be

Mint a Délvidék tegnapi számában már jejtette, egy 20 éves fiatalember merény- letet követett el Laval, volt francia minisz- terelnök, a német-francia együttműködés lelkes híve ellen. Laval két komoly sérülé- sel kórházban fekszik.

Pierre Laval, az utóbbi negyedszázad francia politikai életének kétségtelenül egyik legtalányosabb és legérdekesebb alakja. Már a mostani háboru előtt sem volt oda- kint tulságosan népszerű; a jobboldaliak nem tudták neki elfelejteni, hogy 1914-ben, mint szélsőbaloldali képviselő kezdte pályafutá- sát és többek között a katonai szellem ellen izgatott; a baloldaliak viszont azt vetették szemére, hogy hátat fordított pártjuknak és nagy vagyont szerzett — rendkívüli képes- ségeit, szívósságát és politikai éleslátását a- zonban mindenki elismerte.

58 éves. „Alulról” jött, apja auvergnei szénégető, majd mézáró volt. Ő maga kol- dusszegény ügyvédként bukkant fel Párizs- ban s csak jóval később, sorozatos minisz- terségei és külügyministerségei után kezd- ték sutogni „jóakarói”, hogy százezer föl- lött rendelkezik, kastélyt, birtokot, malmo- kat, nyomdákat, lapokat vásárolt össze. A tárgyilagos szemlélőnek mindamellett meg kell állapítani, hogy ez a külsőségeiben szé- ditő „karrier” megfelelt a francia kispolgár vágyalmainak. Más szóval: Laval a maga korának és társadalmának gyermeke; csak azokat az ábrándképeket valósította meg, amelyeket francia földön ez a kor és ez a társadalom vetített eléje. Alakját még az is rokonszenvesebbé teszi, hogy semmiképpen sem kőtyagosodott meg a sikertől és gazdag- ságtól. (Ezzel is a józan francia kispolgárra emlékeztet.) Noha évtizedek diplomáciai ta- pasztalatai nemcsak gondolkodásmódját fi- nomították ki, hanem öltözködését is, válasz- tékos ruhái, jól szabott öltönyei, hosszú fel- öltői, sőt frakkja, cilindere és lakkcipói mel- lett is hű maradt ahhoz a fehér nyakkendő- hoz, amelyet szülővárosában: Chateldonban vasárnaponként ünnepi gunyájukhoz visel- nek az auvergnei szénégetők. De — tisz- tán emberi szempontból — ez az örökös fe- hér nyakkendő nem egyetlen jellegzetessége. Ez a zsiros hajja, duzzadt ajku, cigányosan barna, zömök férfi még hatalmas tetőpontján, 1931—36 között sem tagadta le származását. Sőt, szívesen emlékezett meg róla. Egyszer például elmesélte, hogyan ment föl nyolc- kilencéves gyermek korában az auvergnei hegyekbe a többi síhedrel tüzelőfát hordani télire. Diszelnöke volt a párizsi „Auver- gneiek Körének”; Szent János éjszakáján ma- ga is odaállt — széles karimájú kalapban, övvel leszorított hosszú sötétkék bluzban — az Aubervilliers főterén megrakott tüzhöz, hogy földijeivel együtt ropja nyekergő du- da, a „bigniou” hangjára az auvergnei kör- táncot.

Igaz, másrésztől nem vetette meg a fő- uri társadalommal való kapcsolatokat sem. Kedves és művelt leányát: Josét a fiatal de Chambrunhoz adta feleségül, már pedig ez a márk-család a legősibb gall patriciusok közé tartozik.

Laval rengeteget utazott, hiszen politi- kai szereplésének legfényesebb korszaka a nemzetközi értekezletek és a sorozatos „biz- tonsági tárgyalások” éveire esett. Ő volt az, aki 1931 szeptemberében külügyminiszteré- vel, Briand-nal Berlinbe ment Brüning kan- cellár meglátogatására. Ugyanez év oktobe- rében leányával Washingtonba utazott, hogy megkísérelje az Egyesült Államokkal szem- ben fennálló francia adósságok rendezését és ezzel egyidejűleg a francia-amerikai kap- csolatok elmélyítését. 1935 tavaszán viszont mint külügyminiszter, Moszkvában járt. Részt vett a stressai találkozón, otthonosa volt a genfi gyorsnak, amelynek étkezőjé- ben néha több neves politikust láthatott a Népszövetség valamely ülésére utazó ujsá- gíró, mint a parlamenti folyosókon. Maga val- lotta be mosolyogva, hogy ez utaztatások

ból nem sok élményt hozott haza. „Annyira el voltam foglalva a politikával — mondot- ta —, hogy nem láthattam tőle a világot.” Legjobban Aubervilliersben érezte magát, Párizs e külvárosában, amelynek munkásai polgármesterüké választották és hűek ma- radtak hozzá, biztak benne, bármilyen ma- gasra emelkedett is. Amikor 1936-ban, a kül- ügyministerségről való lekötés után, a szenátus tagjává választották és már csak az „öreg kecskeszakállasok” közül figyelte a Néparcvonal vezéreinek nemzetbomlasztó tevékenységét, az ujságíróknak, akik meg- kérdezték, büszke-e a szenátusi tagságra, így felelt: „Arra vagyok büszke, hogy minden változás ellenére Aubervilliers polgármes- tere maradhattam.”

hogy nemcsak a maga vagyonát tudta gyarapítani és nemcsak a maga ügyeit intéz- te példás valóságérzékkel, erről a tavalyi nyár francia összeomlásának napjaiban tett igazán tanuságot. Politikai becsvágy aligha fűthette, hiszen jóformán elért mindent, ami gall földön embernek megadatott és mégis kötelességének tartotta, hogy Petain oldalá- ra szegődjék. Az azóta keletkezett francia memoár-irodalom szerzői jóformán egyönte- tően emelik ki, milyen drámai erővel szál- lott szembe a-bordeauxi város házában arany- csilláros termében mindazokkal, akik a há- boru folytatása mellett voltak. Ő állott oda, Weygand jelentésének meghallgatása után, a sírógörcsrel küzdő jóakaratu, de gyenge Lebrun elnök elé és ő jelentette ki: „Meg- vertek bennünket! Semmi értelme a további vérontásnak. Egyetlen lehetőség számunkra: becsületes fegyverszünetet és becsületes ki- egyezést keresni a győztesse!”

Közismert dolog, hogy Berlin szívesen tárgyalt Lavallal. A németek nem felejtették el neki, hogy mint a meggyilkolt Barthou utóda a külügyministerségben, ő folytatott először eszmecsereket Köster párizsi német nagykövettel a Saar-kérdés rendezéséről. Nagyrészt ugyancsak az ő érdeme volt, hogy az erre vonatkozó népszavazás — 1935 ja- nuár 13-án — zökkenő nélkül folyt le. Olasz vonatkozásban viszont ő volt az, aki az abesz- szin hadjárat küszöbén ellene szegült az ugy- nevezett „szankciós politikának” és angol külügyminiszter-társával: Sir Samuel Hoare- ral együtt lemondott, amikor látta, hogy kö- zös békeközvetítő javaslatuk meghiusult.

Mindez érthetővé teszi, miért játszott Laval döntő szerepet a háborut veszített Fran- ciaország irányításának első korszakában. Mint Petain helyettese és kijelölt utóda, ő találkozott először Hitlerrel 1940 október 22- én Fontainebleau-ban és ő készítette elő a híres montoiri megbeszéléseket. A német- francia viszony további javulása, az együtt- működés politikai és gazdasági előfeltételei- nek megteremtése az ő kezeiben nyugodott.

Az újvidéki Nemzeti Munka- központ képviselői a főispánál

Pénteken délelőtt fél 12 órakor az új- vidéki Nemzeti Munkaközpont négyezer tagjának képviselőiben megjelent kül- döttséget fogadta dr. Deák Leó főispán. A küldöttség vezetője Pattantyus Ábrahám Károly központi titkár üdvözölte a fős- pánt és előterjesztette a Nemzeti Munka- központnak azt a kérését, hogy a kineve- zendő vármegyei bizottsági tagok között az újvidéki Nemzeti Munka központ mun- kásai is helyet kapjanak. A küldöttség tag- jai Kovács András mezőgazdasági munkás alelnök, Lakatos Mihály géplakatos-fűtő, Szabó Gyula és Horváth Ferenc kémény- seprőmesterek voltak:

Kirakatállványok

árusztalvédők elsőrendű kivitelben, legol- csóbban, Kirakatállványkészítő Ikt-től. Budapest, VII., Izabella-u. 13. Telefon 224-800. Használt állványok is kaphatók.

A főispán a legmesszebbmenő támoga- tásáról biztosította a Nemzeti Munkaköz- pontot, amely eddig is nagy eredménye- ket ért el a Délvidéken.

A szegedi Legényegyesületek szeptember hetedikén hozzák Zentára a felszabadulási emlékszást

Mint ismeretes a Szegeden működő tiz katolikus legényegylet Délvidék di- csőséges felszabadításának emlékére dísz- zászlót készítettek s azt felajánlották a Délvidéken működő katolikus legényegy- leteknek A zászlót szeptember 7-én hozzák Zentára, hogy ott ünnepélyes körtek kö- zött át adják. Az ünnepségre Zentára ér- kezik ezalkalommal a legényegyletek or- szágos elnöke dr. Meszlényi Zoltán a her- ceprimás segédpüspöke, valamint az Or- szágos szövetség teljes tisztikara Buda- pestről. Elhozzák Nagyváradról azt a zás- lót amelyet a szegedi Legényegyletek Erdély felszabadulásának emlékére a nagy- váradiaknak adományoztak s lehozzák a fővárosból azt a zászlót amelyet 1856 év- ben Kolping Adolf a legényegyletek megalapítója szentelt fel Budapesten Szeged- ről a tiz legényegylet kiküldöttein kívül számos társadalmi egyesület és munkásala- kulat képviselteti magát, de a Délvidék- ről s Szeged környékéről közel 50 legény- egylet jelentette be részvételét A zászló- átadási ünnepség hatalmas legényegyleti seregszemle lesz.

A zászlóátadással-kapcsolatosan tart- ja meg tagavatását is a Zentai Katolikus Legényegylet s a tagavatás előtti egyleti tájékoztatóra Fábian Ferenc délkerületi titkárt kérték fel, aki szerdán este hatalmas előadásban ismertette a legényegylet fontosságát, belső életét és annak nagy- nevelő hatását és szépségét. Fábian jelen- létében beszéltek meg és rögzítették le az ünnepség végleges programját is.

Herceprimási rendelkezés a hivek elhelyezkedéséről a templomban

A Magyar Kurir jelenti: A hivek temp- lomi elhelyezkedésével kapcsolatban több oldalról és ismételt felszólalások érke- ztek a bíboros-herceprimáshoz, aki ezek- nek eleget óhajtván tenni, legújabb pász- torleveleiben teljes egészében újból közre- adja 11 év előtt e tárgyban már megadott utasítását: Évszázados szokás alapján — írja a bíboros főpásztor — templomaink- ban a hívők nemek szerint különválva szoktak elhelyezkedni és pedig úgy, hogy az evangéliumi, a férfiak a keckeoldalt fog- lalják el. Ez megfelel a Codex előírásainak is, mely az 1262 kánonban úgy rendelke- zik, hogy »kivánatos az ősi fejelemnek megfelelően a nőknek elkülönítése a fér- fiaktól a templomban.»

Ujabbban ez a szokás, főleg sok váro- si templomban, feledésbe merült és már a hivek köréből kaptam figyelmeztetéseket arra vonatkozóan, mennyire kívánatos vol- na a régi szokásnak megtartása. A hívők körében megnyilvánult óhaj is szem előtt tartva figyelmeztetem a plébánosokat, hogy tőlük telhetőleg iparkodjanak a temp- lomokban a régi elhelyezkedési rendet visszaállítani. A hiveknek a szöszékről magyarázzák meg, mi az egyháznak a tör- vénykönyvben kifejezett óhajta és tapin- tatos módon iparkodjanak őket a régi szo- kás megtartására rászorítani.

Közgazdaság

Milyen ételeket szolgáltathatnak ki a vendéglők, kifőzdék és kávéházak?

Augusztus 16-án, a polgári közigazgatás bevezetésével életbeléptek a Délvidéken is az anyaországban érvényes rendeletek a vendéglőkben, kifőzdékben, kocsmákban és kávéházakban kiszolgáltatható ételek korlátozásáról. A rendelet intézkedéseiről az alábbiakban tájékoztatjuk olvasóinkat:

Vendéglőkben a hatályban levő egyéb korlátozások (hustalan napok) figyelembevételével csak kétféle levest, egyféle előételt, négyféle halételt, kétféle sültet, kétféle száraz és kétféle zöldkeretet és kétféle tésztát szabad előre készíteni, az étlapon feltüntetni és kiszolgáltatni.

A hálételek közül legfeljebb egy halétel készíthető zsír felhasználásával és az egyik hálételnek pontynak kell lennie. A sült helyett hálételt is szabad készíteni és kiszolgáltatni. Az említett kétféle tészta közül hetenként háromszor az egyik tészta csak túlnyomórészt burgonyával vagy túróval vagy tengerisült felhasználásával készíthető. Bőzsirban sült vagy kirántott burgonyát és tésztákat (fánkfélek stb.) nem szabad készíteni és kiszolgáltatni. A felsorolt előre elkészített ételeken felül megrendelésre frissen készítve csak kétféle husételt szabad kiszolgáltatni és azt az étlapon kell feltüntetni.

Egy husadag súlya csonttal 150 gr-nál csont nélkül 120 gr-nál, szárnyasnál 200 gr-nál, a főzelékhez feltételként adott husadagnak súlya pedig csont nélkül 60 gr-nál nagyobb nem lehet. Az apró husokból és belső részekből (paprikás, pörkölt, gulyás, töltött-, rakottkáposzta, töltöttpaprika, nyelv, tüdő, szív, vese, velő, mirigy, máj, vér, sertésfej és láb, borjúfej és láb, ökörszaj és ökörszaj stb.) kétféle ételt szabad készíteni és kiszolgáltatni.

A friss, aszalt vagy főtt gyümölcs, a salátafélék, a sajt, és cukrászsütemény készítése és kiszolgáltatása nem esik korlátozás alá.

Vendéglőkben általában csak olyan ételeket szabad készíteni és kiszolgáltatni amelyek az étlapon fel vannak tüntetve. Kifőzdékben a hatályban levő egyéb korlátozások (hustalan napok) figyelembevételével naponként legfeljebb kétféle levest kétféle főzeléket, egyféle husételt, kétféle tésztát akármilyen hintéssel vagy töltéssel, az apró husokból és belső részekből pedig egyféle ételt szabad készíteni és kiszolgáltatni.

Az iparvállalatok által felszámítható feláraknak, illetve költségtöbbleteknek a kereskedelemben való továbbhárítása

Az iparvállalatok által felszámítható feláraknak a kereskedelemben való továbbhárításáról az Árelenőrzés Országos Kormánybiztosa a 122.064/1941. számú rendeletével intézkedett. Ugyanezen rendelet intézkedik a MÁV 66.437/1941. e. II. számú díjszabásmódosítása folytán árubeszerzésnél előállított költségtöbbletek átháríthatóságáról. A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara az érdekeltek tájékoztatására az alábbiakat közli:

»A feláraknak, illetőleg a beszerzési árak emelkedésének továbbhárítása tekintetében a következő eseteket kell megkülönböztetni:

a) Azokban az esetekben, midőn a kereskedői eladási árak a beszerzési önköltségi árhoz hozzászámítható és általam megállapított százalékos bruttó-haszonkulcs utján számíthatók ki, a beszerzési árban jelentkező többlet minden további nélkül to-

A hétnek a törvényhatóság első tisztviselője által kijelölt egyik napján, amelyeken husnemük kiszolgáltatása meg van engedve, vendéglőkben, vendéglői üzemet fenntartó kávéházakban és meleg ételek kiszolgáltatására jogosított kocsmákban a fent felsorolt ételek helyett déli tizenkét órától délután négy óráig és esti hét órától kezdve csak három féle egytál ételt szabad készíteni és kiszolgáltatni azzal a korlátozással azonban hogy az egyik egytál étel csak hustalan étel vagy halászlé lehet vagy ponty felhasználásával készíthető. Egytálételként rántott halat készíteni és kiszolgáltatni nem szabad. Ezen a napon déli tizenkét óráig és délután 4 és hét óra között csak kétféle ételt szabad készíteni és kiszolgáltatni és pedig azzal a korlátozással, hogy az említett időben felszolgált meleg ételeket csak apró husokból és belső részekből szabad készíteni és hideg ételként csak kolbászt szabad kiszolgáltatni. Vendéglői üzemet fenntartó kávéházakban és kifőző üzemet fenntartó kávéházakban déli tizenkét óráig és délután négy és hét óra között csak kétféle husételt: sonkát és egy tálon kétféle felvágottat szabad kiszolgáltatni. Az egytálétel napon a vendég részére ételt frissen készíteni és kiszolgáltatni nem szabad. Kávéházakban és kávéházakban egytál ételen napon az egész napon át husételként csak kétféle husételt: sonkát és egy tálon kétféle felvágottat szabad kiszolgáltatni, a kocsmákban, amelyekben csak hideg ételt szabad kiszolgáltatni. Egytálétel napon a friss, aszalt vagy főtt gyümölcs, salátafélék, sajt, cukrászsütemény, valamint sonka vagy megrendelésre frissen készítve egyféle egyszerű tojásétel kiszolgáltatása nem esik korlátozás alá.

Diétás ételek szakszerű és rendszeres kiszolgáltatására berendezett üzemek azt hogy diétás ételek kiszolgáltatására vannak berendezve, tizenöt nap alatt bejelenteni és igazolni kötelesek. Ilyen üzemek annak, aki orvosi rendeletre diétát tart és ezt orvosi bizonyítvánnyal igazolja, a hustalan napokra vonatkozó korlátozások figyelembevételével az egytálétel kiszolgáltatható ételektől eltérő diétás ételeket is adhatnak. A diétás ételket az étlapon feltüntetni nem szabad.

A kenyéradag súlya 60 gr-nál nagyobb nem lehet.

legyenek. Az árak azonban csak összegszerűen növelhetők a felárakkal, tehát a felárak után hasznót számítani nem szabad. A viszonteladói forgalomban és minden olyan esetben, midőn az eladás számla kiállításával kapcsolatos, az átvett és változatlan összegben továbbhárított felárakat a kereskedő is külön tételben köteles feltüntetni.

d) Az olyan szakmákban, midőn a viszonteladói és fogyasztói árak általam kiadott rendeletekben összegszerűen meg vannak állapítva, külön rendeletekben új árak életbeléptetése iránt intézkedni fogok.

A 3700/1941. M. E., illetve a 111.000/1941 P. M. sz. rendeletek alapján fizetendő magasabb forgalmiadók, forgalmiadóváltások és kincstári haszonrészesedések áthárításánál a következők az irányadók:

1. Azok a nagykereskedők, akik maguk is rónak a forgalmiadóváltást, vagy közvetlenül külföldről hoznak be forgalmiadóváltás alá eső és változatlan formában tovább adott árukat, eddig eladási árúkat a forgalmiadóváltás emelkedésének megfelelő összeggel külön engedély nélkül felelhetik.

2. Azok a kereskedők, akik továbbadásra szánt áruikat forgalmiadóváltással vagy kincstári haszonrészesedéssel terhelten szerzik be, a beszerzésnél előállított költségtöbbletüket a jelen leíraton a-c) pontjában közölteknek megfelelően hárítják át.»

Elkészült a munkaközvetítés államosításáról szóló törvényjavaslat

Az iparügyi minisztérium mind személyi, mind tárgyi tekintetben előkészítette a munkaközvetítés államosítását. Az erre vonatkozó törvényjavaslat már elkészült. Budapesti hatalmas munkaközvetítő szék házat építenek s itt helyezik el a munkakamarákat és a munkaügyi felügyelőséget

Az ipari, kereskedelmi és bányászati munkakamarákra vonatkozó törvényjavaslat, amely a munkásságnak ugynevezett »munkaalkotmányt» fog biztosítani, szintén elkészült.

A munkaterv keretében nagyobbarányú akciót indítanak, hogy az ipari munkásság családi házakhoz juthasson. Erre vonatkozóan az iparügyi minisztérium kapcsolásban az érdekeltektől minisztériumokkal tervet dolgozott ki.

Eszerint részben a nagy ipari központok segítik elő a magánvállalatok lakásépítő tevékenységét, részben pedig a munkásoknak egyenként is juttatnak házépítési költségeket.

Öröklakás mintájára örökműhely

Az iparosársadalom régóta sürgeti a műhelyhelyiséghány orvoslását. Felvetették azt az ötletet, hogy műhelyházak építésével gondoskodjanak a kisiparosok számára megfelelő munkahelyekről. Beigazolták, hogy a műhelybérházak építkezése rentabilitás szempontjából is igen kifizetődnék.

Budapesten sokszáz előjegyzés történt az iparosszakma minden ágazatából arra az esetre, ha műhelybérházak építkezése megvalósulna. Most tényleg komoly stádiumba jutott ez a kérdés. Az ipari érdekeltségek érintkezésbe léptek az OTI-val és a budapesti Közmunkatanáccsal. Hir szerint az OTI hajlandó is lenne építési költségeket folyósítani az egyes ipartestületeknek műhelybérházak építésére, a Közmunkatanács pedig kedvező feltételek mellett telkeket bocsátana rendelkezésre. Targyalnak annak lehetőségéről is, hogy a kisiparosok a műhelyeket örök tulajdonul megszerezhessek, épp úgy, ahogy az öröklakások tulajdonbavétele történik.

vábbítható. A bruttóhaszon a felárral megnövelt beszerzési ár után számítható; a szükséghez képest azonban gondoskodni kívánok a bruttóhaszonkulcsok, vagy azok alkalmazásánál előírt értéktárolók megváltoztatásáról.

b) Amely szakmákban pengőösszegben megállapított bruttóhaszon van érvényben a felárak továbbhárítása szintén külön engedélyem nélkül oly módon történhetik, hogy a haszonösszeg a felárral növelt beszerzési árhoz adható hozzá.

c) Egyes kereskedői szakmában még az 1939 augusztus 26-án érvényben volt és a 8300/1939. M. E. számú rendelettel rögzített árak vagy pedig ezeknek általam engedélyezett felárral növelt összegei vannak érvényben. Hozzájárulok ahhoz, hogy ezek az árak az iparvállalatok által a 119.100/1941. számú leíratom értelmében áthárítandó felárak összegével növelhetők

SPORT

Budapest-Stockholm 12:1 (6:0)

Vizilabdamerkőzés. A magyar fiúk lelkesen játszottak. A svédek nem jutottak szóhoz egy percre sem. A közönség lelkesen megtapsolta a magyar játékosokat. A gólok közül Brandy hatot, Kislégi négyet Hazai és Bozsi 1-1-et lőtt. A szerdai uszóverseny részletes eredménye a következő:

100 m. gyors: 1. Olsson svéd 58.2, 2. Eleméri magyar 1:02.2, 3. Jütner svéd 1:03.5.

300 m. gyors: 1. Borg svéd 3:31.2, 2. Fátos magyar 3:38.2, 3. Gróf magyar 3:38.2 Tatos Nándinak nem sikerült a visszavágás.

200 m. mell: 1. Rottman svéd 2:42 svéd csúcseredmény! 2. Sulling svéd 2:46.4 3. Fábán magyar 2:48.8.

Műugrás: 1. Hidvégi magyar 413.65, 2. Ohlander svéd 390.60.

3×100 m vegyesváltó: 1. Stockholm (Borg, Rottmann, Olsson) 3:23.2, 2. Budapest (Kovács, Fábán, Tatos) 3:25.6.

Csütörtöki eredmények

A MTI jelenti: A magyar sportolók csütörtökön svédországi Borsaban rendezett versenyeken vettek részt.

A 100 méteres gyorsúszásban első Olson (svéd) 59.2 mp. idővel a másik Tatos 1 perccel, harmadik Eleméri.

400 m. gyors: 1. Tatos 4.57.3, 2. 4.57.8

200 m. mellúszás: 1. Fábán 2.48.

100 m. hátúszás: 1. Olson (svéd) 1.12.8 2. Kovács 1.13.

A vizilabda mérkőzést a magyar együttes nyerte a helyi válogatottal szemben 14:1 arányban.

Dimavág-Ferencváros 2:2 (1:0)

A Ferencváros pályáján került lejátszásra az izgalmas mérkőzés csütörtökön délután. A vezetést a Dimavág szerezte meg és a fölényt meg is tartotta az első félidőben. A Ferencváros kényelmesen játszott és csak a szünet után kapcsolta be. Gyors beadások, szép ívelések után megszületett a kiegyenlítő gól a második félidő nyolcadik percében. Gáspár kapus szemébe süttöt a nap, nem is látta a kapura ívelő labdát.

A második gólt Gyetvay szerezte meg A 32. percben egyenlített a Dimavág. A mérkőzést Szöke II vezette.

Zombor vasárnapi sportprogramja

A ZSE vasárnap a PVSZK csapatával játszik az NB III keretében. A mérkőzést a városi stadionban tartják meg. Bár a stadionnak csak a talaja kész, mégis itt ren-

dezik meg a mérkőzést, mert a Mátyás király uti pályán a ZTK játszik.

A ZTK ellenfele a bajai TISE lesz. A TISE a szabadkai bajnoki csoport egyik legjobb csapata. A Zombori Torna Kör az utóbbi időben nagyon sokat fejlődött és valószínű, hogy legyőzi ellenfelét.

Lemondott a Bezdáni SE elnöke

Bezdánból jelentik: Sportkörökben nagy szenzációt keltett az a hír, hogy Vukovics István, a BSE elnöke családi okokra hivatkozva lemondott az egyesület vezetéséről. A BSE-re nézve nagy veszteség Vukovics távozása. Ő volt az, aki lelket öntött az egyesületbe, s közreműködése nélkül a BSE már régen nem létezne.

A közgyűlés ügyvezető elnöknek Tomasics Antal kereskedőt választotta meg.

—:—

Magyar-horvát válogatott teniszmérkőzés a láthatáron. A teniszszövetség az idény végefelé feltétlenül szeretne még valamely teniszemlényt rendezni Budapesten. Ez most már annál is könnyebb mert a szükséges labda Budapestre érkezett. Az elnökség dönt majd, hogy a kerületi csapatbajnokságokat vagy pedig az esedékes magyar-horvát Róma-serlegmérkőzést rendezzék-e meg.

A Svédország körül hétnapos országúti körversenyt, mely ezúttal csak országos kiírásban jutott díjra Johanson győzelmét eredményezte, aki az 1445 km-es hosszú távot 43.50.56-al teljesítette.

A „DÉLVIDÉK” REGÉNYE

A TÖRDÖZEMŰ HŐLEV

IRTA: MAURICE LEBLANC

FORDITOTTA: KÁLLAY MIKLÓS

A ZULDOZLMO HULUY

(39)

Marescal öklével az asztalra csapott:

— Magyarazatot akarsz? Én követelek magyarazatot? Mit jelentenek bizonyos vasárnap reggeli kirándulások a Szajnapartra? Mit ólalkodol az elhagyott villa körül?... És mért üdözöd a tarisznyás embert? Felfrissitem az emlékező tehetőségét? Nem tudod, hogy az a villa a két Loubeaux-fivéré volt, akiket mostoha lányod küldött a másvilágra? És hogy az a tarisznyás ember Jodot, Loubeauxék egykori üzlettársa? Egész szépen összekapcsolódnak az események.

Brégeac vállalt vont:

— Képtelenség! Ostoba föltevések. Föltevések lehet, de kezdenek lassan-bizonyossággá válni. Letagadhatatlan bizonyítékom van, vallomás, amelyet akár akarod akár nem, minegyárt meg fogsz tenni, Brégeac.

Marescal fogta a dobozt, letette a kandalló szélére és kiborította. Szalma-tok volt benne, amilyenben palackokat szoktak szállítani. Marescal elő is húzta a palackot és Brégeac elé állította.

— Itt van, barátom. Ráismersz ugy-e. Ez az a palack, mellet Jodot uramtól elloptál, de én aztán elvettem tőled; tőlem pedig egy harmadik ragadt el. Ez a harmadik de Limézy báró volt, akinél aztán megtaláltam. Limézy bedugaszta a vörös viasszal pecsételte le. Nézd csak... egy kis papirtekercs van benne... Alighanem valami vallomás... okmány a te kompromittáló kézírásoddal, szegény Brégeac-kom.

Marescal diadalmasan nézett körül, leverte a viaszt a palackról, kihúzta a dugót, felfordította az üveget s a papirtekercs kicsuszott belőle. Kibontotta. És diadalmasan egész elragadva, mint a versenytűt, akit lendülete tulvisz a célon, felolvasta, ami a papíron állt s anélkül hogy az első pillanatban tisztában lett volna az értelmével annak, amit kimondott.

— Marescal tökfilkó.

SZAVAK, AMELYEK TETTEKKEL ÉRNEK FEL

Néma elképedés követte a szavakat, amelyek tovább visszhangoztak a csöndben, Marescal elkámbult mint az a boxoló, aki hasára kapta az öklöcsapást. Brégeac, akit még egyre fenyegetett Sauvinox revolvere, szintén egész megütődött.

És hirtelen kacagás harsant fel, ideges önkéntelen kacagás, amely azonban egész vidáman csengett a szoba nyomott levegőjében. Aurélie volt, akit a biztos bamba képe ragadtatott a jókedvűnek erre a csakugyan féktelen kitérésére.

Marescal palástolhatatlan nyugtalansággal pillantott rá. Hogy történhetett az, hogy a fiatal lány ilyen kitérésre vidámsággal tudott örülni valaminek ebben a szörnyű helyzetben. A helyzet semmit sem változott. Hát mi változott akkor? Talán a lány egész viselkedése csak ügyesen előkészített csapda volt s veszélytől kellett tartania? Ugyan, hiszen nem feledkezett meg a legcsekélyebb óvatossági rendszabályról sem. Azért mégis odaszólt Sauvinox-nak.

— Ha Brégeac moccanni mer, golyót a homlokába.

Az ajtóhoz ment és kinyitotta:

— Semmi újság lenn?

— De biztos ur?

Kihajolt a lépcső karfáján:

— Tony... Labonce... nem jött be senki?

— Senki biztos ur. De valami grimbusz van fenn?

— Nincs, nincs.

Visszatért a dolgozó szobába, Brégeac, Sauvinox és a fiatal lány nem mozdult helyéről... Csakugyan... csakugyan valami hallatlan, hihetetlen, elképzelhetetlen, firtasztikus dolog történt, amelytől Marescal lába a küszöbhe gyökerezett. Sauvinox szájában cigareta volt, amely még nem égett és a rendőr úgy nézett rá, mint aki tüzet akar kérni.

Marescal nem akart hinni a szemének. Pedig mi különös volt benne, hogy Sauvinox rá akart gyujtani és tüzet kért. De lassan, lassan Sauvinox arca ravasz mosolyra derült, amelyben annyi rosszindulat és nemtelen kedélyesség volt, hogy Marescal hiába próbálta megérteni ezt a változást. Sauvinox, az ő alantasa észrevétlenül új lényvé változott elméjében, aki már nem volt rendőr, sőt egyenesen a másik táborba tért át. Sauvinox nem volt más mint...

Bár Marescal még csak ki se akarta mondani ezt a gyűlölt nevet és semmiképp se akart belenyugodni ebbe a csakugyan kétségbeesítő igazságba, lehetetlen volt a kézzelfogható tény előtt kitérnie. Mert mégis csak úgy állt a dolog, hogy Sauvinox, a kiváló detektív, akit egy hét-előtt ezelt maga a miniszter ajánlott figyelmébe, nem volt más, mint az a pokoli ember, akit délelőtt maga tartóztatott le s aki jelenleg a Gyűjő mérték felvételi osztályának helyiségében tartózkodott.

— Tony — üvöltötte a biztos és másodszer is kiugrott a lépcsőházba.

Emberei sietve rohantak fel hozzá. Marescal alig dadogott:

— Sauvinox... tudjátok ki az a Sauvinox... a délelőtti fickó... akit letartóztatunk, megszökött, áruhát öltött.

Tony és Labonce nem tudták hova lenni az ámulattól. Főnökük magánképpen volt. Betuszkolta őket a szobába, azután revolvert kapott a kezébe és dühösen üvöltötte:

— Föl a kezekkel, bandita! Föl a kezekkel Labonce, vedd célba te is.

Sauvinox meg se rezgett. Egy kis zseb-tükröt tett le az íróasztalra és nagy gondal kezdte magáról a festéket lemosni. Letette maga mellé még a browningot is, mellyel az imént Brégeacot fenyegette.

Marescal egy ugrással ott termett, felkapta a fegyvert és mind a két kezét maga elé nyujtva nyomban hátra ugrott.

— Föl a kezekkel, vagy lövök. Nem hallok fickó... Lövök. Még hármát olvasok... Egy... kettő... három...

— Ostobaságot csinálsz Rodolphe — mondta halkán Sauvinox.

Rodolphe elkövette az ostobaságot, annyira elvesztette a fejét. Mind a két kezével egyszerűen lövöldözött, összevissza a kandallóra, a kámpokra, vaktában mint a gyilkos, akit megrészegít a vér szaga s aki összevissza szurkálja a lezuhanó holttestet.

Hat lövés dördült el. Utána olyan volt a szoba, mintha rohammal vették volna be. Marescal, aki szögylte ezt az örültégi rohamát, összeszedte magát és azt mondta két segédének: „Várjatok a lépcsőkanyarultnál s a legelső hívásra gyertek.”

Kitessékelték őket és bezárta mögöttük az ajtót.

Sauvinox közbe befejezte átalakulását. Kifordította a kabáját, megigazította a nyakkendője csokrát és félállt. Egész más ember jelent meg most. Az előbbi, félszeg, szánalmas kis rendőr keménykötésű, jól öltözött, elegáns fiatalemberré változott, akiben Marescal mindjárt ráismert megszökött üldözőjére.

— Üdvözlöm kisasszony, — mondta Raoul. — Bemutathatom magam. De Limézy báró vagyok, felfedező és egy hete rendőr. Azonnal rám ismert, ugy-e?

Azután Brégeacot üdvözölte:

— Rendelkezésére állok uram.

Végül Marescalhoz fordult és jókedvűen mondta neki:

— Jónapot öregem. Na lám, hát te sem ismertél rám? Biztosan még most is azon töröd a fejed, hogy kerülök én Sauvinox helyére. Mert vak hittel csüngsz Sauvinox-n. Teremtő Istenem, hát akadt egy ember, aki bevette Sauvinoxot s hozzá még ez az ember a nagyfejük közé tartozik a rendőrvilágban. Pedig hát Sauvinox soha a világon sem volt. Az egész Sauvinox mese. Nem létező személyiség, akinek kiváló képességeit addig dicsérték a miniszter előtt, hogy a miniszter felesége közvetítésével rádtukmálta segítő társnak. Ez a története, hogy tíz napja szolgálatodban állok, azaz hogy helyes irányba tereltelek, megmutattam neked Raoul de Limézy lakását, ma délelőtt elfogattam magam veled és ráakadtam ott, ahol magam rejtettem el, a bűvös palackra, mely ezt a sarkigazságot tartalmazza: Marescal tökfilkó.

(Folytatása következik.)

Miért nem hozta meg a Churchill-Roosevelt találkozó Amerika hadbalépését?

A háborúellenes közhangulat, a szovjet háború és az atlantióceáni csata állása óvatosságot parancsol Rooseveltnek

(MN) A szinpadai hatásadászat minden kelékével, sőt mondhatnánk amerikai ízű kelékével megrendezett Churchill-Roosevelt találkozó anélkül mult el, hogy a világpolitikai helyzetben bármi változást is hozott volna. A szerencsétlen emlékü Wilson hirhede 14 pontjának felmelegítése nem az az eredmény volt, amelyet az angol közvélemény várt. A „Daily Herald” nemrég világgá röpitett jóslata:

„Néhány héten belül talán az egész emberiség háboruba bonyolódik”

kétségtelenül Amerika reménybeli közvetlen beavatkozására célzott. Az amerikai sajtóban hozszo ideig makacsul tartotta magát az a hír, hogy Churchill Winant nagykövet útján tudomására hozta Rooseveltnek, hogy Anglia egyedül nemcsak örökké, hanem a jövő évig sem tud magára hagyatva kitartani. Ha az amerikai sajtó értesülése megfelel a valóságnak, akkor legalább is valószínűnek látszik az a feltevés, hogy a találkozót Anglia kezdeményezte, nyilván attól az igyekeztől indítva, hogy Amerikát lehetőleg bevonja a háboruba. Margesson angol hadügyminiszternek a találkozót követő szombaton New Castle-ben mondott borulató beszéde, mely szerint semmi sem mutat arra, mintha a háboru gyorsan és kedvező módon befejeződnék és

az angol nép saját ügyét árulná el, ha arra merne gondolni, hogy a háborut más fogja számára megnyerni,

minden bizonnyal a remélt, de elmaradt amerikai hadbalépésre célzott.

Ha az a Roosevelt, aki az utóbbi hetek politikai eseményeinek tanúsága szerint a legnyilvánvalóbb kihívást sem tartotta rossznak, hogy népet háboruba sodorja, mégis ellenszegült a rábeszélésnek, akkor bizonyára nem választási igérete, hanem a körülmények kényszerítő súlya készítette erre a tartózkodásra. Vajjon milyen tényezők és milyen megfontolások állították meg Rooseveltet a háboru felé vezető uton?

AMERIKA NÉPE NEM AKAR HÁBORUT

A legnyomósabb ok kétségkívül az amerikai közvélemény még mindig szívós idegenkedése a háboru, különösen pedig a szovjetszövetségben viselt háboru gondolatától. A dollárimperializmus haszonélvezői lelkiismereti gátlásoktól nem hagyják ugyan magukat zavartatni, a politikai téren európai fogalmakhoz képest hihetetlenül tájékozatlan nép azonban bármily könnyen hajlik is a nagyhangu propagandára, a végső lépés előtt inkább saját szívére és saját önzésére hallgat. A szolgálati idő meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatot a közvéleményt jobban számontartó alsóház csak egy szótöbbséggel fogadta el és ez a kudarcra egyenértékű siker meggyőzhette Rooseveltet arról, hogy

az amerikai népet még nem járta át eléggé a háborus propaganda kovásza.

A SZOVJET DUNKIRCHEN KOZELEDTE

NEM VOLT JÓ ÖMEN

Biztosra vehető, hogy a keleti harcterről érkező jelentések sem tévesztették el hatásukat Rooseveltre. Minél világosabbá vált, hogy Szovjet-Oroszország napjai meg vannak számlálva, annál sürögősebbé vált Angliának Amerika katonai beavatkozása, de Amerika is annál világosabban felismerte, hogy a háboruba való belépése nem hozna busásan kamatozó könnyű győzelmet, hanem olyan kalandba bonyolítaná, melynek végigjárására egyelőre nincsen felkészülve. Aligha véletlen, hogy Roosevelt éppen a nyugateurópai—oros háboru kitörésekor indította útjára lármás kardcsörtetéssel kihívó támaszpont-hadjáratát, kezdte meg Dél-Amerika

felizgatását és a japán—amerikai viszony kiélezését, de ugyancsak az sem lehet véletlen, hogy éppen a szovjet ellenállás gyengülésével egy időben kezdett visszahuzódni a kockázatvállalásra nem kötelező nyilatkozatok és nyugalmas látszatigéretnek sáncai mögé.

ROOSEVELT NEM KOCKÁZTATHATJA

AZ AMERIKAI KERESKEDELMELI FLOTTÁT

Am ha Roosevelt valamivel óvatosabb lett, ennek tárgyi okai is vannak. A keleti harctéren folyó gigantikus mérkőzés elsősorban Európára nézve sorsdöntő, Anglia és vele együtt Amerika figyelmét azonban nem terelheti el arról a tényről, hogy

az atlantióceáni csata egymagában is megpecsételheti a szigetország sorsát.

Ha Amerika megakarja menteni Angliát, illetőleg ha biztosítani akarja magának az anyaország örökségét, mindenekelőtt itt kell erejét latbavetnie. A német hadijelentések és lord Beaverbrook nyílt beismerése meggyőzhették a világot, hogy az atlantióceáni csata koránt sem ért véget. Churchill elrendelhetette az elsüllyesztett hajóterek nagyságának közlési tilalmát, de nem tudta eltitkolni a „Board of Trade” rendeletét, mely szerint

az angol kereskedelmi hajókat ezentul a szakértőileg megengedett mélyvonalon tul is megszabad terhelni.

Ronald Cross, a bukott angol hajózási miniszter nem ok nélkül kért Ausztráliától „az Issten szerelmére” hajókat.

A létfontosságú angol hajózási válságos helyzetével Amerika is tisztában van, de éppen ugy azzal is, hogy az angol hajózási megsegítése egy magában is olyan feladat, mely Amerika egész erejét követeli.

A „The New Republic” amerikai politikai hetilap „Építhetünk-e e fég hajót?” címmel legutóbb nagyon borulató elmefuttatásban taglalta a megoldás lehetőségeit. A lap szakírója Anglia létfontosságú hajóterzsükségletét 18 millió tonnára számítja és hozzáteszi, hogy

„ha a németek többé már egyetlen hajót sem tudnának elsüllyeszteni, a szigetország és a két front ellátása akkor is súlyos nehézségeket okozna.”

Meg kell még jegyezni, hogy a cikkíró az angol admirális elsüllyesztési adatait veszi számítási alapul, a helyzet tehát valójában még sulyosabb.

Éppily borulatón ítéli meg a lap az elsüllyesztett hajóter pótlásának lehetőségeit is és megállapítja, hogy az említett hajóterminimum biztosítására alig lehet számítani, mivel a veszteségek sokkal nagyobbak és nagyobbak is maradnak, mint az építhető hajóter. A hajóépítések szerencsés körülmények között is csak 1943-ra érhetik el a süllyesztések mértékét.

A borulató amerikai szakvélemények egész sorát lehetne még idézni: B. Kettering, a General Motors vezérigazgatója gunyosan jegyzi meg az egész amerikai sajtót bejárt nyilatkozatában:

„Az amerikai nép láthatólag azt hiszi, hogy ha egy tyuk három hét alatt tizenkét tojást tud kiköltetni, két tyuk ugyanolyan számú tojást félannyi idő alatt költ ki.”

Clyde Vandenberg, az ismert detroiti nagyiparos az „Esquire” című hetilapban Rooseveltet tervét, hogy Amerika két óceánon tartson fel hajóhadat, megvalósíthatatlannak mi nősíti és kijelenti, hogy két éven belül aligha lehet szó az amerikai kereskedelmi flotta szám-bavehető megerősítéséről.

Vajjon az amerikai kereskedelmi hajóhad, mely ma is csak sulyos kényszerintézkedések

árán tud a hadiipar legszükségesebb szállítási igényeinek megfelelni és a kereskedelmi forgalomból kivont angol és japán hajóteret részben sem tudja pótolni, el tudná-e végezni feladatait, ha Amerika az orosz szállítások vállalásán kívül még Németországgal és ez esetben Japánal is, tengeri kereskedelmi háboruba is keverednék? Szakértőink valószínűleg tagadólag válaszolnának a kérdésre. Annak az Angliának a megsegítésére, mely nem várhat legalább két évig az amerikai kereskedelmi flotta megerősítésére, minden esetre nem maradna már sem ideje, sem ereje.

Roosevelt kockázatmentesebben és biztosabban megszerezheti Amerikának a végkiárúsító Anglia hagyatékát, ha megmarad a dollárimperializmusnál és — legalább egyelőre — megfékezi harcias hajlamait. (dr. n. l.)

Szerkesztői üzenetek

K. József Apašin. Máriánál csak akkor mondhat be negyvenet, ha tízes útése van. Az utolsó két lapnál azonban csak 20-at mondhat be.

B. M. Topolya. Az ipart és kereskedelmet érdeklő rendelkezéseket sorjában közöljük. Figyelje »Ipar és kereskedelem» és »Közgazdaság» című rovatainkat.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy hirdetés 20. szög 1.20 pengő, kétszeri feladásnál 2.20 pengő és háromszori feladásnál 3.— pengő, hirdetési adóval együtt. Minden további szó és címszó, valamint kiemelt szavak 10 fillérrel drágábbak. A fenti árak csak olyan hirdetések-re vonatkoznak, amelyek egy héten belül lefutnak. — Csak felülbévezett, feligés leveleket továbbítunk. — Kérdezőkódésekhez válaszbélveg melléklendő.

Hat. eng.

INGATLANFORGALMI IRODA MERKUR — STEFATITS Zombor — Zrínyi (Párizsi utca 2. Telefon: 81. — Házak, gvarak, malmok, földek, szőlők, szállások és mindennemű ingatlanok

VÉTELE ÉS ELADÁSA.

Vaskasszák minden nagyságban. Több különböző földbérlet kapható.

TUZMENTES KASSZA.

egészen nagy, 2 ajtos, wien gyártmányu, szövetkezet, közseg vagy ékszerész részére igen alkalmas, kedvező áron eladó.

Hazai Általános Biztosító R. T. kerületi főügynöksége. a-337

Tanoncnak felveszek fiut és lányt. Parcs-tics István borbély és fodrászszalon, Zombor, Deák Ferenc krt. a-509-f

„Fanto” az Egyesült Magyar Ásványolajgyarak raktárában állandóan kapható világítópetróleum motalkó, traktor és géknőolaj. Mezőgazdasági festett gázolaj, petróleum és motalkó. Méri László, Zombor, bajai országut 11. Telefon 6. a-327

Cukrászsegéd, kiszolgálólány és egy egészséges fiu inasnak azonnal felvétetik Schaffhauser cukrásznál, Zombor, Kossuth-Lajos utca. a-474-f

MACK féle főzött, konzerv-eszenc a legjobb. a-494-f

Péksegédet, valamint jóhábzból való fiut tanoncnak, azonnali belépésre felvesz Szauer József pékmester, Kisközseg (Baranya megye). a-505-b1

Szívógázmotor 14—16 HP jókarban lévő, valamint egy dupla felvonó 4 m. hosszú, ui. és egypár malomkó 36 collos használt, szabadkézből eladó. Bővebbet: Kern József darálósnál, Csonoplya. a-506-r

Elsősosztályos polgárista fiukat felveszek teljes ellátásra. Cim: Zombor, Flórián ucca 24. a-498-f

Perfekt szakácsnőt azonnali belépésre felveszek. Cim: Karly Bálint vendéglős, Zombor, Fehér hajó vendéglő, megveházával szemben. a-500

DÉLVIDÉK

politikai napilap

Kiadó és laptulajdonos:

Illés Sándor főszerkesztő
Felelős szerkesztő Muhl János

Szerkesztőség és kiadóhivatal Zombor, Csíhás Benő ucca 3.
Nyomatott Bosnyák József körforgógépén